

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'ח

ערב שבת קודש
פרשת וישלח
י"ב בכסלו התשע"ד

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב בכסלו ה'תשע"ד - י"ט בכסלו ה'תשע"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב בכסלו	הלי שלוחין ושותפין פרק ח-י.	הלי טומאת צרעת פרק ג.	מ"ע רמה.
ש"ק	י"ג בכסלו	הלי עבדים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע רלב. מליית רנח. רנט. רנז. רס.
א'	י"ד בכסלו	פרק ד-ו.	פרק ה.	מ"ע קצו. מליית רלג. מ"ע רלד. רלג. מליית רסא.
ב'	ט"ו בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ו.	מ"ע רלח. מליית רנד. רנה.
ג'	ט"ז בכסלו	אורך ביושר וגו'. ספר משפטים והוא ספר שלשה עשר.. הלי שכירות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמו.
ד'	י"ז בכסלו	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע ר. מליית רלח.
ה'	י"ח בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רא.
ו'	י"ט בכסלו	פרק י-יב.	פרק י.	מליית רסז. רסח.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה	חמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה								
ו', י"ב בכסלו	4.07	4.55	5.16	6.17	8.45	11.25	11.55	4.40.9	5.06	
ש"ק, י"ג בכסלו	4.08	4.55	5.17	6.18	8.46	11.25	11.55	4.40.3	5.06	
א', י"ד בכסלו	4.09	4.56	5.18	6.19	8.47	11.26	11.56	4.39.8	5.06	
ב', ט"ו בכסלו	4.09	4.57	5.19	6.20	8.47	11.26	11.56	4.39.4	5.05	
ג', ט"ז בכסלו	4.10	4.58	5.20	6.21	8.48	11.26	11.56	4.38.9	5.05	
ד', י"ז בכסלו	4.11	4.58	5.20	6.21	8.48	11.26	11.56	4.38.5	5.04	
ה', י"ח בכסלו	4.12	4.59	5.21	6.22	8.49	11.27	11.57	4.38.1	5.04	
ו', י"ט בכסלו	4.12	5.00	5.22	6.23	8.49	11.27	11.57	4.37.7	5.04	

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י
5:18	4:04	5:19	4:19	5:17	4:15	5:17	4:08	5:21	4:23
5:16	4:01	5:17	4:15	5:15	4:05	5:19	4:20	5:19	4:20

עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

"לכה דודי" לקראת כלה"

הסדר שקודם להשפעה פנימית צריך שתהיה השפעה חיצונית - זהו דווקא ברב ומשפיע אמיתי, והתלמיד - מקבל אמיתי • המאמר ד"ה "לכה דודי" נאמר בתור הזמנה לכל הרביים, ומכאן ההצעה שבכל חתונה יחזרו מאמר זה לפני החופה, לא רק אנ"ש המקושרים והשייכים, אלא כל ישראל - כי המשכת חיותם היא על ידי הנשיאים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, לרגל יום הבהיר י"ד כסלו

נמוכה יותר בדברי החכמה, מה שאין כן בשיחת חולין יכול התלמיד לטעות לגמרי ולחשוב שאין זו אלא שיחת חולין. וטעם הדבר - לפי שיחת חולין הוא עניין חיצוני.

ושיחות חולין אלו שהם קירוב חיצוני - מהווים הכנה להשפעת החכמה, שזהו השפעה פנימית. סדר זה - שתחילה צריך להיות קירוב חיצוני ורק לאחר זה יכול להיות השפעה פנימית - הוא ברב ותלמיד שהם באופן של משפיע אמיתי ומקבל אמיתי,

היינו, שהרב הוא משפיע אמיתי, שהוא רק משפיע, ולא שייך אצלו עניין של מקבל, כיון שיודע הכול,

- כפי שמצינו בגמרא⁴ "רבי זירא אשכח לרבי יהודה" במעמד ומצב ד"אי בעי מיניה כל חללי דעלמא (פירוש דברים הנעשים בכל חלל העולם) הוה אמר ליה", היינו, שהיה יכול לשאול אצלו גם בנוגע לחלל ומקום פנוי שבו נתהווה כל סדר ההשתלשלות, ואכן שאל אצלו "מאי טעמא עיזי מסגי ברישא והדר אימרי", והשיב לו "כבריתו של

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר מבאר באחד ממאמריו¹ דברי הגמרא² "רבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחו רבנן ולבסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתתא" - שקודם ההשפעה הפנימית צריך להיות קירוב חיצוני, שזהו ההכנה להשפעה הפנימית. והעניין בזה:

מילתא דבדיחותא - היא שיחת חולין, שזהו עניין חיצוני, שכן, אף על פי שגם "שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד"³, וככל שתגדל מעלתו של החכם הנה השיחת חולין שלו צריכה לימוד יותר, הרי זה בכל זאת שיחת חולין בלבד, ואם חסר אצל התלמיד עניין הביטול יכול לחשוב שזוהי שיחת חולין ממש.

ואף שגם דברי החכמה של הרב מקבל התלמיד רק לפי ערכו, הרי גם העניינים שמקבל התלמיד לפי ערכו הם דברי חכמה, אלא שזוהי דרגא

(1) ד"ה לכה דודי תרפ"ט פ"ב (סה"מ קונטרסים ח"א כ, ב ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 82 ואילך).

(2) פסחים קיז, א. וש"נ.

(3) סוכה כא, ב. וש"נ.

(4) שבת עז, ב (ובפרש"י).

חיצוני, וזוהי ההכנה להשפעה פנימית, שהוא עניין "פני שבת נקבלה".¹²

ג. בחתונה שלי – טרם שפתח כ"ק מו"ח אדמו"ר באמירת המאמר לכה דודי, אמר¹³:

ידוע ומפורסם אשר בעת שמחת נישואין באים נשמות האבות מן העולם האמת, עד ג' דורות למפרע – הרי זה בכל ישראל, וישנם כאלה [כ"ק אדמו"ר אמר, שאי אפשר לומר הלשון "אנשים) פרטיים", כיון שמשמעות הדברים שהמדובר הוא אודות (אנשים) כלליים [דווקא] שאצלם באים יותר ויותר דורות למפרע.

ובתור הזמנה לנשמות הצדיקים כו' – יאמר עתה מאמר חסידות שחלק ממנו הוא מאדמו"ר הזקן, חלק מאדמו"ר האמצעי, חלק מהצמח-צדק, חלק מבנו של הצמח-צדק זקנה של הכלה¹⁴, חלק מבנו של הצמח-צדק אבי זקנו של החתן¹⁵, וחלק מאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, זקנה של הכלה.

– ובודאי היה במאמר זה גם עניינים משלו ("זיינער – דעם רבי'נס – אַ אייגענער ענין"), אף שלא אמר זאת בפירוש.

ואף על פי שלא היה צריך להזמין את עצמו, כיון שהיה נוכח שם, מכל מקום, הסדר הוא שכל העניינים נמשכים על ידי הצינור של תורה.

ד. וכיון שהולכים אנו בהדרכותיו והנהגותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – כדאי ונכון¹⁶ אשר בכל חתונה של אנ"ש, המקושרים והשייכים כו', הנה קודם החופה יחזרו (החתן בעצמו או מישהו מהנוכחים) את המאמר לכה דודי, שיש בו חלק מכל רבותינו נשיאינו, מכ"ק מו"ח אדמו"ר ולמעלה הימנו [כ"ק אדמו"ר הפסיק ואמר: אינני יודע אם אפשר לומר הלשון "למעלה הימנו", כיון שזהו עניין של "מאור" כו'; כוונתי היא לקדימה בזמן] – בתור

עולם דברי שא חשוכא והדר נהורא", שזהו עניין הצמצום כו'⁵ –

והתלמיד הוא מקבל אמיתי, היינו, שיש אצלו רק עניין המקבל, כיון שמניח את כל ענייניו ועומד בתכלית הביטול אל הרב, עד ש"שפתותיו נוטפות מו"⁶,

ואז – אצל רב ותלמיד שהם באופן של משפיע אמיתי ומקבל אמיתי – הסדר הוא שתחילה צריך להיות קירוב חיצוני, ואחר כך יכול להיות השפעה פנימית.

ב. וכן הוא הסדר אצל חתן וכלה⁷:

מנהג ישראל (תורה היא⁸) שתחילה ישנו עניין ה"באדעקעניש", שהחתן מכסה את פני הכלה בצעיף, שזהו עניין של מקיף, ולאחרי כן נותן החתן לכלה טבעת, שזהו גם כן עניין של מקיף – שזהו המקיפים הפרטיים של הכלה; ונוסף לזה ישנו עניין החופה, שזהו המקיף הכללי על החתן והכלה יחדיו. וכללות עניין המקיף – שהוא עניין חיצוני – הוא הכנה ליחוד הפנימי.

וכן הוא גם למעלה – שקודם היחוד צריך להיות המשכת המקיף, שזהו מה שכתוב⁹ "כי על כל כבוד חופה", שתחילה צריך להיות עניין ה"חופה", שהוא עניין המקיף, שנמשך "על כל כבוד", שהם ב' בחינות כבוד¹⁰, כבוד נברא שהוא בחינת מלכות, שבו נמשך המקיף דז"א, וכבוד נאצל שהוא בחינת בינה, שבו נמשך המקיף דחכמה, וזוהי ההכנה שיוכל להיות היחוד דמלכות עם ז"א (יחוד זו"ן), והיחוד דבינה עם חכמה (יחוד או"א).

וזוהו מה שכתוב¹¹ "לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה" – שסדר ההמשכה לכה, שמדבר על כנסת ישראל, הוא, שתחילה ישנו עניין "לכה דודי", שהילוך הוא עניין חיצוני, והיינו, קירוב

(5) ראה לקו"ת מטות פו, א. סה"מ עטר"ת ס"ע שה. תרפ"א ע' קצ. תש"ח ע' 117. ועוד.

(6) שה"ש ה, יג. וראה פסחים שם.

(7) ראה גם תורת מנחם – התוועדות ח"ג ע' 293 ואילך. וש"ג.

(8) ראה תוד"ה נפסל – מנחות כ, ב. שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס קפ. סת"ב ס"א. סת"ד ס"ז.

(9) ישע' ד, ה.

(10) ראה לקו"ת שה"ש מז, ב ואילך. ובכ"מ.

(11) ב"סדר קבלת שבת".

(12) ראה סד"ה לכה דודי תשי"ד (סה"מ מלוקט ח"א ע' מז).

(13) סה"מ קונטרסים שם לה, ב. תרפ"ט שם ע' 80. סה"ש תרפ"ט ע' 53 ואילך.

(14) אדמו"ר מהר"ש.

(15) כנראה הכוונה לבנו בכורו של הצ"צ, כ"ק הרה"ח הר' ברוך שלום.

(16) ראה גם אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ח ס"ע עב ואילך. חט"ו ע' תא. ח"ז ע' צח.

מי שיהיו, המשכת חיותם היא על ידי הנשיאים, כמבואר בתניא²¹ ש"ניקת וחיות נפש רוח ונשמה של עמי הארץ הוא מנפש רוח ונשמה של הצדיקים והחכמים ראשי בני ישראל שבדורם", כשם ש"ניקת הצפרנים וחיותם נמשכת מהמוח שבראש", ועד שאפילו אלה שמנגדים כו', מקבלים גם הם חיותם על ידי הנשיאים.

- האמת היא שגם אלה שמנגדים כו', הנה התנגדותם גופא מוכיחה שבאמת אוחזים הם מהרביים, כי אילו לא היו אוחזים מהם, לא היו מנגדים אליהם, אלא כיון שגם הם אוחזים מהרביים, וחוששים שמא יתקרבו על ידם לתורה ולחסידות כו' - ודבר זה הוא בניגוד לרצונם - לכן הם מנגדים כו', אבל בפנימיות לבכם אוחזים גם הם מהרביים.

ובפרט על פי הידוע²² שאדמו"ר הזקן רצה שתורת החסידות תהיה שייכת לא רק לאיזה מפלגה כו', אלא לכלל ישראל,

- פעם הציע לי מישהו להוציא לאור עניין חדש שיהיה מתאים עבור כל בני ישראל. ועניתי לו - בפשיטות - שתורת החסידות היא עבור כל בני ישראל -

וכיון שבודאי יתמלא רצונו ("ער וועט דאך געוויס אויספירן") שסוף סוף יהיו כל בני ישראל חסידים, שהרי "רצון יראיו יעשה"²³ - הרי כל האמור לעיל שייך לכל בני ישראל.

1. (כ"ק אדמו"ר דיבר עם אחד אודות מנהגי חתונה, ובין הדברים אמר:)

כ"ק מו"ח אדמו"ר ציוה שביום החופה תאמר הכלה קאפיטלאך [פרקים] מסויימים בתהלים - איזה קאפיטלאך אינני יודע. ולכן הנני מציע שהכלה תאמר את כל התהלים, ובמילא יהיו כלולים גם הקאפיטלאך שהורה כ"ק מו"ח אדמו"ר לאומרם.²⁴

(משיחת התוועדות יום ב' חג השבעות ה'תשי"ג; תורת מנחם כרך ח, עמ' 216' 220)

הזמנה לנשמותיהם של רבותינו נשיאינו. וכללות העניין בזה - ש"צדיקים דומים לבוראם"¹⁷, וכשם שהקב"ה הכניס את עצמותו בתורה, כמאמר¹⁸ "אנא נפשי כתבית יהבית", כך גם הצדיקים, רבותינו נשיאינו, הכניסו את עצמותם במאמרי החסידות שלהם¹⁹, ולכן, אמירת מאמר חסידות שיש בו מתורתם של רבותינו נשיאינו, מהוה הזמנה לנשמות שלהם.

- במקום לנסות להרכיב ("צונויפשטעלן") מאמר, חלק מאדמו"ר הזקן, חלק מאדמו"ר האמצעי וכו', בעניינים שיש להם או אין להם שייכות לחתונה - מוטב לחזור את המאמר לכה דודי.

יכולים אמנם לחזור גם את המאמר שמוח תשמח²⁰, שגם בו יש חלקים מכל רבותינו נשיאינו, אבל, מאמר זה הוא ארוך ביותר, ואם יחזרוהו, אזי השומעים יירדמו... או יתפזרו וילכו להם. ולכן, מוטב לחזור את המאמר לכה דודי, שהוא מאמר קצר (שיש בו אותיות פרקים אחדים בלבד), ויש בו חלקים מכל רבותינו נשיאינו.

ואף שישנם מאמרים נוספים שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בחתונות נוספות - הרי הוא ידע את השייכות של המאמר לכל הרביים, אבל אנו, למה לנו לחזור מאמרים אחרים, בה בשעה שישנו מאמר זה - לכה דודי - שבו בחר כ"ק מו"ח אדמו"ר בתור הזמנה. ולכן, כדאי לחזור המאמר לכה דודי, כמו שהוא, או בתוספת התחלה אחרת, אבל, מהו הצורך בהתחלה נוספת, בה בשעה ש"כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר את המאמר בהתחלה זו.

ה. ויש להוסיף, שעניין זה שייך לא רק לאנ"ש, אלא גם לכל שאר חוגי בני ישראל, גם "עולם'שע", שגם בחתונות שלהם כדאי שיחזרו את המאמר לכה דודי, כי,

- (כ"ק אדמו"ר הפסיק ואמר בבת'שחוק): אם נמצאים כאן "עולם'שע אידן", מקווה אני שלא יקפידו, אבל גם אם יקפידו, מוכרחני לומר את העניין כפי שהוא לאמיתתו - כל בני ישראל, יהיו

(17) רות רבה פ"ד, ג. וראה ב"ר פס"ז, ת. ועוד.

(18) שבת קה, א (לגיסת הע"י). וראה גם לקמן סמ"ג.

(19) כ"ק אדמו"ר בכה כשדיבר בענין זה (המול).

(20) תרנ"ז - שאמרו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב על חתונת בנו כ"ק אדמו"ר מהורי"צ (נדפס בסה"מ תרנ"ז ע' קעג ואילך).

רמז לשתי התקופות

אחרי תיקון ובירור עשיו – והיתה לה' המלוכה

בפסוק האחרון של ההפטרה נאמר "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והיתה לה' המלוכה". וזהו הקשר לפרשת וישלח, שבה נאמר "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" וכפי שמפרש רש"י בפשוטו של מקרא (קודם שמביא ש"מדרשי אגדה יש לפרשה זו רבים): אימתי ילך בימי המשיח שנאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו – שזהו הפסוק האחרון של ההפטרה. זאת אומרת, שהנקודה המשותפת בין ההפטרה לפרשה היא – פעולתם של בניישראל בנוגע להר עשיו ("לשפוט את הר עשיו").

והנה כללות עניין זה ("ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו") מודגש בגלוי בהפטרה יותר מאשר בפרשה עצמה:

בפרשה עצמה נאמר רק "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" ולא נאמר בפירוש "ועלו מושיעים בהר ציון גו" . . . ולכן זקוקים לפירוש רש"י שמפרש בפשוטו של מקרא – ואימתי ילך – בימי המשיח שנאמר "ועלו מושיעים בהר ציון גו".

אבל בהפטרה מודגש עניין זה בגלוי – שהרי מפורש בקרא: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו".

ונוסף לזה: לאחר עניין "ועלו מושיעים וגו'" מובא בהפטרה עניין נוסף – "והיתה לה' המלוכה" . . . שמה שכתוב "והיתה לה' המלוכה" הוא עניין בפני עצמו, כלומר, שלאחרי עניין "ועלו מושיעים בהר ציון גו", יהיה עניין נוסף – "והיתה לה' המלוכה" ("והיתה" – בוא"ו המוסיף) ועניין זה ("והיתה לה' המלוכה") יהיה בזמן המיוחד – לא באותו זמן שבו יהיה עניין "ועלו מושיעים גו" לשפוט את הר עשיו" – אלא לאחריו . . .

וכפסק דין הרמב"ם (הלכות מלכים סוף פרק י"א) בנוגע לסדר הגאולה: לכל לראש "יעמוד מלך מבית דוד כו' וילחם מלחמת ה'", שזהו כללות עניין "לשפוט את הר עשיו", כי "ילחם מלחמת ה'" קאי בעיקר על המלחמה נגד עמלק שהוא מזרעו של עשיו; ורק אחר כך – לאחר ש"בנה בית המקדש במקומו וקבץ נדחיישראל" – "יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד, שנאמר אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד", שזהו כללות עניין "והיתה לה' המלוכה". ואם כן, הרי מפורש בפסק דין הרמב"ם ש'ב' עניינים אלו ("ועלו מושיעים גו" לשפוט את הר עשיו", "והיתה לה' המלוכה") יהיו בב' תקופות בפני עצמם.

ויהי רצון שעלידי כללות העבודה של כל אחד ואחד מישראל בהפצת המעיינות חוצה ובבירור חלקו בעולם ("לשפוט את הר עשיו") – תהיה גאולתו הפרטית של כל אחד ואחד מישראל. וכאשר כל בניישראל מצטרפים יחדיו – זוכים בקרוב ממש לגאולה הכללית של כל בניישראל, עדי קיום היעוד "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והיתה לה' המלוכה" – במהרה בימינו ממש.

(ש"פ וישלח, י"ח כסלו ה'תשמ"ג – התועודות תשמ"ג חלק א, עמודים 566-573)

רועה ישראל

- דברים מרשימים שכתב רב מזווית מבטו על מנהיגותו של הרבי
- "תעסוק בדברי קודש" הורה הרבי לתלמיד בית ספר למלאכה שהפך למעצב ארונות קודש בעל שם עולמי • ד"ר ישראל תמרי מעלה
- זיכרונות על פגישותיו עם הרבי • איך כשנה לפני הולדת בתו התבשר על השמחה הקרובה, ובאיזו הזדמנות כינה אותו הרבי 'רופא ידיד' •
- לרגל יום הבהיר י"ד כסלו

"...השקפתו של הרבי מלובוויץ, הוא שיש לקרב את הרחוקים, שלא להתייחס מאברים המדולדלים שבִּישראל, ואם מסיבות שונות נתבוללו ונטמעו בין הגויים נפשות ערטילאות אלו, עלינו חובה, לקרבם ולהטותם מדרך עקלקלותם, להשפיע עליהם ולהחזירם למקורם ושרשם. הניסיון מורה לנו שהרבה הצליחו ועלה בידם להכניסם תחת כנפי השכינה, ואף אלה שניתקו כל קשר עם הכלל ישראל, מצאו דרכם למורשת אבותם וקבלו עליהם עול מלכות שמים ומצוות. כמה וכמה בנות ישראל הצילו מחיי חומריות.

"כל שאיפתו ומגמתו של הרבי מלובוויץ הוא להיות קשור בכל נימי נפשו ולבו עם הכלל ישראל, הוא ממאס בחיי העולם הזה, הוא עומד על משמרתו, ולעולם לא יעזוב את ביתו, הוא ממשיך בעבודתו הקדושה בלי הפסק, בימי הקיץ בזמן שכולם נסים בין ההרים לנופש וחופשה, הוא יישאר על מקומו... לא ידע מנופש ושבתה - גורלו של [כל אחד מבני] עם ישראל חרותים על לוח לבו, בכל רגשי לבו הוא קשור בעבותות אהבה לעמו ולמדינתו, הוא מביע דעתו על כל מאורע ומאורע שיקרה בארץ ישראל, ומגיב בכובד ראש על כל תנועה ועל כל צעד ושעל"...

(עד כאן ניתן להעתיק).

אשר יצא ויבוא לפניו

להלן ציטטה מתוך הספר 'סגולת אש"י' (חלק ראשון, בני ברק תשמ"ב) מאת הרב אברהם שלום ישע"י סג"ל וויעזעל, רב חוגי-חמס-סופר קיר-גרדן הילס, ניו-יורק (לפני השואה שימש כרב בעיירה קליענפסט בהונגריה), עמ' קל-קלא:

"וכשאנו מתבוננים במעשיו מלאי מסירות הנפש של הרבי מלובביץ בזמננו וגלוי דעתו בפומבי בכל העניינים הנחוצים, הנוגעים לכלל ישראל, ללא חת וללא מורא מכל איש, בלי שום פניה עצמית - אנו רואים שמידת מסירות הנפש עבר אליהם בירושה מדורי דורות שנשתרש בהם משלשלת הארוכה של אדמור"י לובוויץ שכולם הצטיינו במסירות נפשם לעמם ודתם.

"אני מתרשם בכל פעם מפעולותיו האמיצות של הרבי מלובוויץ שליט"א שהוא גדול בתורה בחכמה ובכל המדעים, הוא משים לב לכל העניינים העומדים ברומו של עולם ומביע דעתו והשקפתו בדעת צלולה וזכה, כל רוחות שבעולם לא יזיזו אותו מהחלטותיו, לא יכיר פנים ולא יפלה בין יהודי ליהודי, אף יהודי שהתרחק מדרכי התורה לא יוציאו מכלל ישראל שכל עוד נשמתו בו אין לנו רשות להתייחס ממנו ויש עוד תקוה שיחזור בתשובה.

על משמרת הקודש

כבר בגיל צעיר נמשך פנחס לחיאני (כיום בעלי "פיניש רהיטים") לעבודה בעץ. שעות רבות היה יוצר ומגלף בעץ. בהיותו נער היה זה עבורו תחביב, וכשבגר עודד אותו אביו להפוך את הכישרון למקצוע. מאחר והאב רצה שיבחר באפיק מסורתי, שלח אותו ללמוד בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד.

בשנה האחרונה ללימודיו זכה לחיאני, כתלמיד מצטיין, לנסוע עם כמה מחבריו לניו-יורק, לחצר הרבי מליובאוויטש. ביום ראשון, עמד לחיאני בתור לחלוקת הדולרים, וכשהגיע תורו הוצג כתלמיד בבית הספר למלאכה במגמת נגרות. הרבי ברכו והורה לו "תעסוק בדברי קודש". "רק לאחר כמה שנים הבנתי את הברכה" אומר כיום לחיאני (לפי 'מקדש מעט' גיליון 5 (תמוז תש"ע) עמ' 9).

תמרי - פ הילט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה, יג' מי"ח תשמ"ח
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מו"ה ישראל שי'
המכונה דר. תמרי

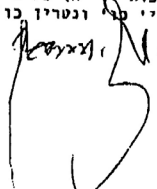
שלום וברכה

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב

הנה יהי"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' חיי לחורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ידוע מבי"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע, אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בת לחורה ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכה ז' א) נשים במאי זכיינ באקרויי כו' באמנוי כו' ונטרינו כו'.

בברכת מזל טוב

מכתב ברכה של הרבי לד"ר תמרי לרגל הולדת בתו

מסר לרופאים

ד"ר ישראל תמרי (כיום מראשי המרכז הרפואי ע"ש וולפסון בחולון) שימש כראש מחלקת לב וצנתורים בבית הרפואה של אוניברסיטת פ. הילס. להלן סיפורו (על פי רשימת הרה"ת ר' יצחק יהודה שי' רוזן):

"פעם הגיע לצנתור הרב ק. כשניגשתי לטפל בו - על פי הנוהל הרגיל צריכים להניח על המטופל בגד של עופרת (שהנו כבד מאד וגורם להזעה) - אמר לי הרב ק. כי עדיין לא ניתן להתחיל כטיפול. אני שואל לסיבה והוא משיב, כי הרבי [מליובאוויטש] הורה שהטיפול יתבצע בנוכחות ד"ר רוניק, בתור 'רופא ידיד'.

"אף הלא אינו קרדיולוג ולא מומחה לצנתור, ולמרות שהרופאים מסביבי (גויים) טענו ש'לא בא בחשבון', נתתי את הסכמתי. בסופו של דבר אני הייתי המנהל, וכך נהגתי. המתנו לכואו של

ד"ר רוניק. הרב ק. נאלץ להמתין בשכיבה כשעה ורבע עד שהגיע ד"ר רוניק והתנצל על האיחור. נגשנו לעבודה, ובינתיים התיידדנו. כנראה שהרב ק. דיווח לאחר מכן לרבי, ואני הוזמנתי להגיע אל הרבי. התארחנו אני ומשפחתי אצל הרב ק. בזמן ההתוועדות בשבת ישבתי מאחור בסמיכות לרבי. בפעם אחרת שהייתי בהתוועדות הרבי בי"ט כסלו, התרחקתי מעט, שכן הבנתי שאמורים להגיע אורחים מכובדים נוספים, אולם מזכירו של הרבי, הרב בנימין קליין שי', ניגש אלי והחזיר אותי לשבת קרוב יותר אל הרבי.

"בשתי הפעמים הראשונות שנכחתי בהתוועדות דיבר הרבי אודות רופאים. פעם אחת היה זה בחודש אייר. הרב קליין אמר לי שהוא סבור שהשיחות הללו הם בעקבות נוכחותי בהתוועדות. לא האמנתי, טענתי שזה בלתי אפשרי. כאשר הגעתי פעם בהושענא רבה עם כל המשפחה, הכניס אותנו הרבי לסוכתו (שלא

המשפחה, החותן והחותנת. פעם אחת, כאשר עברנו בפני הרבי ב'חלוקת דולרים' לפני שובנו לארץ, שררו ביני לבין אשתי חילוקי דעות לגבי החזרה: אני לא רציתי לחזור והיא כן. והנה – למרות שמעולם לא סיפרנו על כך לרבי פונה אלי הרבי במפתיע ואומר לי:
 "בזכות נשים צדקניות אתה ואני נצא מהגלות..."

"הייתי המום, והרבי חזר על דבריו שוב. "זכיתי להתכבד בעליה לתורה ב'מניין' של הרבי. פעם, בהתוועדות, כשבני ישב על ברכיי, הפנה אלי הרבי את מבטו ואמר: 'הילד'. מיד מזגו לו כוס יין, והוא שתה אחרי שהרבי אמר לו 'לחיים'. כל העניין ארך כדקה וחצי, בעוד הרבי מביט כל העת עד שבני סיים לשתות...
 "לא פעם נתבקשתי על ידי מטופלים לכתוב דיווח רפואי שיועד לרבי. כמה פעמים הפנה אליי הרבי מטופלים. אחד מהם, היה זה רב מפורסם מדרום אפריקה, ביקש זאת בעקבות הוראה שקיבל מהרבי: 'להתייעץ עם ג' רופאים ועם ד"ר תמרי (נ.י.) שהוא רופא ידיד'.

כמקובל) ואמר לי":

בטח זוכר אתה מה שאמרתי לך כמה פעמים, שברפואה חשובה רפואת הנפש לא פחות מרפואת הגוף, ודברים אלה היו מכוונים ועליך לזכרם בכל עת.

בזכות נשים

"הרבי הוסיף וביקש:

"כשתראה את חותנך (הרב שלמה גורן) תמסור לו שאני רוצה לשמוע אודות חידושי תורה שלו, ואל תשכח למסור הדברים.
 "ברכה מיוחדת ברכנו הרבי באותה הזדמנות: 'שהשנה תהיה אצלכם שמחה במשפחה'. ואכן בחודש תשרי תשמ"ח נולדה לנו בת, והרבי שיגר לנו ברכה לרגל הולדתה (ראה צילום).
 "כשסיפרתי את הדברים לחותני – סיפר לי הוא כי כשהיה שוהה ב'חידות' ומשמיע לרבי מחידושו, היה הרבי מתבטא: 'בשביל חידוש כזה צריכים לעמוד' (וכמה פעמים הרבי אכן נעמד...).
 "לא ויתרתי גם על חלוקת הדולרים, ותמיד בעוברי היה הרבי מעניק לי דולרים עבור כל בני

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב־4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 138 ש"ח (ב־2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000.

כמו־כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

פרשת וישלח

וישלח יעקב מלאכים (לב,ד)

לאחר שגמר יעקב את עבודת ה'בירורים' שלו (בירור ניצוצות הקדושה מן ה'קליפה' והעלאתם למקורם) בבית לבן, ביקש 'לברר' את עשיו. קודם שהתחיל בעבודה זו שלח מלאכים אל עשיו, לבדוק אם זה יהיה 'בירור' קל יחסית או מתוך קשיים ומלחמה (תוצאות הבדיקה אכן הוכיחו כי עדיין מוקדם 'לברר' את עשיו, והדבר יוכל להתבצע רק לעתיד לבוא, כאשר "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו". ולכן אמר יעקב (להלן לג,יד) "ואנכי אתנהלה לאיטי... עד אשר אבוא אל אדוני שעירה"). ומעשה אבות סימן לבנים:

כשם שיעקב, ברצותו לבוא אל עשיו ולבררו, לא סמך על הצלחתו בעבר, בבית לבן, אלא שלח מלאכים לחקור ולבדוק את המצב שבו מצוי עשיו, אם יוכל (וכיצד) יבררו – כן גם בימינו: כשמוצעת לאדם הצעה בדבר תפקיד חדש, עליו לבדוק תחילה אם הצעה חדשה זו, המוצעת לו, לא תגרום לו ירידה רוחנית. עליו לשלוח תחילה 'מלאכים' – היינו כוחות השכל והרגש שלו, שיחקרו ויסיקו אם יוכל להתמודד עם עסק חדש זה שהוצע לו, אם לאו. האם יוכל להעלותו לקדושה, או חס־שלום להפך (כי העסק אינו רק כלי לפרנסה, אלא גם דבר שזומן לו מן השמים, שבאמצעותו ימלא תפקידו בעבודת ה'בירורים).

ועל־פי תוצאות החישוב הזה – יסיק את מסקנותיו.

(לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 392)

כה תאמרון לאדוני לעשו (לבה)

אמר לו הקב"ה, אתה השפלת עצמך וקראת לעשיו אדוני שמונה פעמים, חייך שאני מעמיד מבניו שמונה מלכים קודם לבניך (ב"ר פע"ה,יג)

אף שיעקב נענש על כך שקרא לעשיו "אדוני", אין זה חטא כפשוטו חס־שלום, אלא כוונתו הייתה לברר את עשיו.

בבירור ותיקון הרע – שני אופנים:

בירור בדרך "גילוי אור" (מלמעלה למטה) – המברר מְשַׁרְה על המתברר גילוי אור נעלה, ואור זה דוחה את החושך והרע. בדרך זו הבירור אינו גורם למברר ירידה והשפלה.

בירור בדרך "התלבשות" (מלמטה למעלה) – המברר יורד אל המתברר, "מתלבש בלבושי המתברר", ועל־ידי ההתעסקות עמו מהפך את הרע לטוב. עבודת הבירורים בדרך זו גורמת ירידה למברר, כמאמר "המתאבק עם מנוול מתנוול גם־כן". אולם לגבי המתברר יש בכך יתרון ועילוי, כי מאחר שהבירור הוא בדרך התלבשות והתעסקות (לא בדרך דחייה וביטול), מביא הדבר לידי כך שהמתברר כפי שהוא במציאותו חדל מלהיות מנגד לקדושה.

יעקב בירר את עשיו בדרך השנייה – בדרך 'התלבשות'. ברם, בירור זה גרם השפלה וירידה ליעקב, שבאו לידי ביטוי בכך שהשפיל את עצמו לפני עשיו; אך על־ידי זה פעל שעשיו, כפי שהוא במציאותו,

הודה ו'אישר' שהוא עבדו של יעקב. וכפירוש רש"י (לקמן לג, ט) "הודה לו על הברכות", כולל הברכה של "הוי גביר לאחיך".

(ליקוטי שיחות כרך טו, עמ' 298)

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה (לבו)

עיקר רכושו של יעקב היה צאן, כפי שלמדנו בפרשה הקודמת (ל, מג) "ויפרוץ האיש מאוד מאוד ויהי לו צאן רבות", וממכירת צאנו קנה גם "שפחות ועבדים וגמלים וחמורים" (ראה פרש"י שם). אם-כן, מדוע לא נכתב "צאן" לפני "שור וחמור"?

מבאר כ"ק אדמו"ר:

צאן – רומז להתבטלות, שפלות והכנעה. שור – לתוקף, גדלות וחוזק. באומרו "ויהי לי שור וחמור וגו'" התכוון יעקב להודיע לעשיו את הזכויות והכוחות הנעלים שיש לו, מתוך תקווה שמידע זה ירתיע את עשיו מלבצע את מזימתו הרעה. לכן הודיעו יעקב בתחילה: "ויהי לי שור" – המורה על תקיפות וחוזק, ולאחר מכן הוסיף גם צאן – לרמז שיש לו גם התבטלות לה', וממילא תוקפו אינו תוקף פרטי, אלא תוקף דקדושה. אולם, הקדמת 'שור' ל'צאן' היא רק כלפי עשיו, כדי להרתיעו, אך יעקב כשהוא לעצמו – עיקר עניינו הוא "צאן רבות", התבטלות להקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך טו, עמ' 255 ועמ' 257)

קטונתי מכל החסדים (לבי, יא)

שמה משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להימסר ביד עשיו (רש"י)

כיצד יעקב אבינו, בחיר האבות, חשש שמה נתלכלך בחטא חס ושלום? אלא בכל פעם שאדם מתעלה ברוחניות, נחשבת דרגתו הקודמת לחטא (במובן של חיסרון, כמו שכתוב, "והייתי אני ובני שלמה חטאים").

'חטא' זה הוא לא רק מפני שכעת נדרשת ממנו עבודה שלמה יותר, ואם יקיים את המצוות באותה התלהבות וכוונה כפי שקיימן קודם לכן – לא יהיו אלה מצוות שלימות. אלא עוד זאת, אף המצוות שכבר קיים עד כה – נגרעות עתה משלימותן ונעשות חסרות ('חטאים') לגבי דרגתו הנוכחית. וזהו שאמר יעקב: מכיוון שהקב"ה השפיע לי רוב חסדים, ירא אני שמה עתה, בדרגתי הנעלית יותר ("משהבטחתי") – מעשיי הקודמים הם בבחינת 'חטא', "נתלכלכתי בחטא".

(ליקוטי שיחות כרך ה עמ' 396)

* * *

יש לשאול, הרי כבר עברו רוב שנותיו של יעקב (שהרי באותה שעה היה בן ע"ז שנה) ו"כיוון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא", ומדוע אפוא חשש מהחטא? ויש לומר, שאין הפירוש שנדמה ליעקב שהיה חיסרון בעבודתו, אלא שלעבודתו לא הייתה שום תפיסת מקום בעיניו. להיותו בטל בעצם, הגיע לדרגה שבה אין למציאות הנכבדים ועבודתם שום תפיסת מקום בעיניהם.

(ליקוטי שיחות, כרך טו, עמ' 276)

הלכות ומנהגי חב"ד

יום חמישי,
ח"י בכסלו

היום – סיום לימוד ספר התניא בסדר הלימוד ד'חת"ת', כתקנת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.⁶ [וכן נהגו לסיים את לימוד לוח 'היום יום'. וראה להלן]. יש לסיים עד צאת הכוכבים של יום י"ט כסלו,⁷ את המסכת שקיבל עליו כל אחד ואחד בחלוקת הש"ס אשתקד.

בתפילת מנחה אין אומרים תחנון!¹
תכנון ההתוועדויות ברוב עם:

* יש להכין "תכנית מפורטת איך לנצל יום זה [י"ט בכסלו] להפצת המעיינות, ובאופן שיהיה

שבת קודש פרשת וישלח
י"ג בכסלו

"לפני ראש השנה של חסידות צריכים גם כן [את] ההקדמות על-דרך [ההכנות וכו'] דימי הסליחות וחודש אלול".¹
הפטרה: "חזון עובדיה... והיתה לה' המלוכה" (עובדיה פרק א)².

יום ראשון,
י"ד בכסלו

יום חתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עם הרבנית מרת חיה-מושקא ע"ה, בת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע – ביום ג' פרשת וישלח, י"ד בכסלו תרפ"ט, בעיר ווארשא.³

מעלת היום, בלשון הרבי:⁴ "בכלל, חתונה היא עניין כללי אצל איש פרטי. אולם אצלי, הרי היתה זו הדרך לכך שהוכנסתי לעניינים הכלליים... והרי זה היום בו נוצר הקשר שלי עמכם, יעזור השם יתברך שנראה פרי טוב בעמלנו".

יום שני,
ט"ו בכסלו

סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה: כל הלילה.⁵

(6) וראה להלן הערה 51.
(7) שיחת ש"פ שמות תשי"ג, 'תורת מנחם – התוועדויות' ח"ז עמ' 291. וראה גם סה"ש תש"ד עמ' 50. ש"ט כסלו הוא "שמחת תורה של פנימיות התורה", ובשמחת תורה "מסיימים ומתחילים את התורה".

לשאלה אודות אדם שלא יכול היה לסיים את המסכת דחלוקת הש"ס עד י"ט בכסלו, האם צריך להשלימה אחר-כך, והאם יש איזה עניין לסיים עד כ"ד בטבת [תאריך חלוקת הש"ס בשנים תרס"ג-תשי"ב, כמובא לקמן]. ענה הרבי: "וכל ההקדם ישובה, כמובן" (נדפס ב'כפר חב"ד', גיליון 927 עמ' 21).

בקשר ל'סיום' עצמו: בליובאוויטש אמרו בסיום מסכת רק 'הדרן עלך' ושמות בני רב פפא, ותו לא, וסיימו בקדיש **דרבנן** רגיל (רשימת דברים להרב חסידות ח"ד עמ' ר"ט). ובדורנו: הרב בנימין שי' אלטהויז, כשהיה 'חיוב' בשנת אבלו על אביו הרב פנחס ע"ה, שאל את הרבי איזה קדיש לומר בסיום מסכת, והוסיף שראה בהתוועדות של הרבי (כ"ד טבת תשי"ב, הפעם היחידה שנערך 'סיום' ממש בהתוועדות, ולא רק שהרבי אמר 'הדרן') שהרב מאיר אשכנזי ע"ה אמר קדיש "של הגמרא" (= "בעלמא דהוא עתיד..."). וענה הרבי: "אצלי זה חידוש, מלבד הפעם הזאת לא ראיתי זאת מעולם" (תודה להרב מיכאל שי' זליגסון). וכן ל' הש"ך י"ד סי' רמו ס"ק כו, וכ"מ באג"ק ח"ל"ד עמ' שעה, עיי"ש. וע"ע 'בית חיינו' גיליון 50 עמ' 4, ויש ליישב.

לגבי ההמשך, להעיר מהתוועדויות תשמ"ה ח"ג עמ' 1700, ששמעו שאומרים את הבקשה "כשם שסיימתו..."

האומרים את נוסח הקדיש הנדפס בגמ' (שאינו בו "ויצמח פורקניה"), וכן את "הערב נא" דשם, צריכים לתקן בהם כנוסחנו.

(1) ספר-המנהגים עמ' 92.

(2) ספר-המנהגים עמ' 32. לוח כולל-חב"ד.

(3) פרטי העניינים דאו נלקטו בספר 'ימי מלך' (ח"א) פרק עשירי. וראה גם 'תורת מנחם – דרושי חתונה' (קה"ת, תש"ס) מאמרי החתונה, ומאמרי הרבי המיוסדים וכו' על המאמרים הנ"ל.

(4) תורת מנחם כרך י, עמ' 206. 'ימי מלך' שם עמ' 272.

(5) ובדיעבד כדעת החת"ם סופר עד סוף הלילה הבא – יום שני בלילה, אור ליום שלישי.

בנים ולב בנים על אבותם¹³.

* הצעות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לאחד מראשוני שלוחיו, בקשר לעריכת התוועדות י"ט בכסלו [בישיבה]¹⁴:

לפרסם מראש את תאריך ההתוועדות ואת סיבתה בקצרה בעיתונות הנקראת על ידי יהודי המקום; להכין מבין התלמידים כאלו שיחזרו מאמר או על-כל-פנים ענין של דא"ח; וכן לסדר קבוצת מנגנים מהם בסדר מסודר, שבוזה תהיה רוממות רוח לתלמידים, ובטח יעורר הדבר ביניהם גם קנאת סופרים, וכן יעשה את הרושם המתאים על אנשי העיר והסביבה¹⁵.

* אף במוסדות לבנות הצי"ע¹⁶, שינאמו על פרשת החג גם אחדות מהתלמידות, אף שעל-פי הרוב מסייעים להן בעריכת הנאומים, כי חשובה ההשתתפות מצידן, וגם עצם הדבר שהן נואמות – ערך רב לו.

* מסיבות והתוועדויות י"ט בכסלו שייכות גם לשבתות שלפניו ושלאחריו¹⁷.

יום שישי

חג הגאולה – י"ט בכסלו¹⁸

ביום זה לפנות ערב, יצא כ"ק אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א לחירות מבית האסורים ממאסרו

13 סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166.

14 בעיר מרקש במרוקו, אג"ק ח"ח עמ' קמו.

15 בקשר לביקורת על הזמנת אישי ציבור שלעת-עתה אינם שומרי תורה ומצוות וכו' לאירועים כיו"ב – ראה תגובת הרבי שנדפסה ב'התקשרות' סוף גיליון יז.

16 אג"ק ח"י עמ' קצח.

17 אג"ק ח"ד עמ' סו.

18 בי"ט בכסלו, לבש כ"ק אדמו"ר בגדי שבת (יומן תשכ"ה אות קנו, 'כפר חב"ד' גיליון 692 עמ' 32).

וראה בשיחת ש"פ ויצא, י"א כסלו תשמ"ז (לקוטי שיחות חלק כה עמ' 349, הערה 1) שבליל שבת "צ"ע אם הוא זמן להתוועדות, כדי שלא לבלבל סעודת שבת בבית כול" [וצ"ע אם היא 'משנה אחרונה' לגבי הוראה שהיתה בשבת כ' כסלו תשד"מ (התוועדויות ח"ב עמ' 652, בלתי מוגה) שצריך היה להישאר להתוועד אז בביהכ"נ. ואולי הכוונה, שהסדר הרגיל הוא שלא להתוועד בליל ש"ק, אבל בתשמ"ז דובר על יו"ד כסלו, ואילו בתשד"מ דובר בי"ט כסלו, בקביעות מיוחדת ונדירה כזו, אשר בשנת תש"ז אף אמר בה הרבי מאמר בליל ש"ק!].

רישמו ניכר במשך השבועות והחודשים שלאחרי זה, כיוון שנקרא ראשה-השנה לחסידות ודרכי החסידות⁸.

* "פשט המנהג, אשר עיקר ההתוועדות די"ט כסלו הוא באור ליום כ' כסלו, כי הגאולה מהמאסר היתה בעת תפילת מנחה, שלוש שעות אחר זה היה בדירת מנגד בייסורים נפשיים וכו"⁹.

"בכל זה, הרי בכמה וכמה מקומות מתוועדים גם באור לי"ט כסלו, וברכת חסידים עליהם תבוא. "בכלל, שני אופנים בהתוועדות:

"א) לסדרה במקומות רבים בעיר, בכדי שישתתפו גם אנשים כאלו אשר למקום אחר לא היו באים. ב) לאסוף כל המתוועדים במקום אחד, אשר אז הנה – ברוב עם הדרת מלך, ההתוועדות תהיה עם הזקנים והגדולים שבחבורה וכו'.

"– ריבוי הכמות, או עילוי האיכות, וידועה השקלאוטריא מי מהם עדיף..."

"והצעת בזה, אשר בלילה הראשון, אור לי"ט כסלו, יתוועדו במקומות שונים¹⁰ (ויודיעו שם אודות ההתוועדות דלמחר). ולמחרת, אור לכ' כסלו, יתאספו במקום אחד להתוועדות..."¹¹.

* כדאי ונכון שכל אחד ואחד יערוך התוועדות (ומה טוב – ג' התוועדויות, "בתלת זימני הווי חזקה" – אחת בעצמו ושתים על ידי שלוחיו, או שמשתתף בעצמו בשלושתן כיוון שנערכות בזמנים שונים – בליל י"ט בכסלו, ביום י"ט בכסלו, ובפרט קרוב לסיומו ובאופן שיומשך גם בליל כ' בכסלו¹²) – עם עצמו (בכל עשר כוחות נפשו), עם בני ביתו, עם חבריו וידידיו וכיו"ב – כדי להדגיש עוד יותר שכל אחד ואחד הוא גם משפיע, וכמו שכתוב (בשייכות להגאולה) "והשיב לב אבות על

8 אג"ק חט"ז עמ' קלב.

9 הגאולה הייתה לאחר חצות היום (בעת תפלת המנחה), ונמשכה בתוך הלילה דכ' בכסלו (לאחרי ג' השעות וכו' עד שהגיע לדירת החסידים); ומטעם זה נהגו רבותינו נשיאנו לסדר ההתוועדות די"ט בכסלו – באור לכ' בכסלו. ומכיוון שנהגו כן ברבים ובפרסום – הרי זו הוראה לרבים (ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 155, וש"ג). וראה התוועדויות תשמ"ט ח"ב עמ' 7.

10 בכל מקום ומקום האפשרי – ספר-השיחות תנש"א ח"א עמ' 178, תשנ"ב ח"א עמ' 166.

11 אג"ק ח"ה עמ' מח. ספר המנהגים עמ' 93.

12 ש"פ וישלח תנש"א.

"הזקנים, הצעירים גם הנערים, עבדו את ה' וקבלו עליכם עול מלכותו יתברך. דעו כי ביום הזה כל אבותינו - מהבעש"ט - יהיו בעזרכם. קבלו עליכם ללמוד דא"ח באמת, וחיו. היזהרו מאוד ביום הזה כי קדוש הוא. לחיים ולברכה!"²⁶.
נוהגים לנגן (=לזמר) בחג הגאולה את הניגון הידוע על הפסוקים "פדה בשלום נפשי"²⁷. בתקופות שונות²⁸ הורה הרבי לנגן ניגון זה בהתוועדות, ופעם אחת הורה לנגנו כבר בשבת מברכים חודש כסלו²⁹. אף לסיום ההתוועדות בתקופת י"ט כסלו, לפעמים היה הרבי, בצאתו מההתוועדות [וגם בשבת קודש הסמוכה וכדומה], מתחיל לשיר "פדה בשלום" או את סיום הניגון "ואני אבטח בך"³⁰.

החלטות טובות: "בקביעות עתים לתורה הנגלית ודא"ח ברבים, וחיזוק דרכי החסידות באהבת רעים"³¹, וכן "בעבודת התפילה ואהבת ישראל"³², ו"בקיום המצוות באור והתלהבות, וכל זה - באופן דמוסיף והולך"³³ בג' הקווים דתורה עבודה וגמ"ח"³⁴, בלימוד הרמב"ם, ג' פרקים ליום³⁵,

אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - **למוזנות ומשקה** - אבל כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לא נטל דיו לסעודה אחרי הנ"ל, להוציא פעם אחת ב"ט כסלו תשי"ב" (הרה"ח ר"ל של גרונר). מאידך, בכמה מקומות של ציבור אחב"י הספרדים שהורגלו בסעודות מצווה גדולות מסודרות ואין חשש כהנ"ל, יש שהחזירו עטרה ליושנה. (26 היום יום ח"ב, ממכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, י"ט כסלו תרפ"א. המכתב טרם נדפס לע"ע בסידרת אג"ק שלו, וראה שם ח"א עמ' קכב.

(27 עד סוף המזמור - ספר הניגונים, ח"א ניגון נ"ה.
(28 כגון: שיחת י"ט בכסלו תשכ"ב סכ"ג, תשכ"ד ס"א, ש"פ מקץ תשכ"ד ס"א.
(29 ראה שיחת ש"פ תולדות תשי"ד ס"א, ועוד.
(30 ס' 'חג החגים' (להרה"ח ר' מיכאל אהרן של זליגסון, ברקולין תשנ"ט) עמ' 66.
(31 היום יום' דהיום.
(32 אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"י עמ' שכב, ח"ט עמ' שנד.
(33 אג"ק חכ"ב עמ' עו.
(34 סה"ש תש"נ ח"א עמ' 182, תנש"ח ח"א עמ' 191, ועוד. ומובן ופשוט שבהתוועדות גופא צריך שיהיו ג' הקווין: תורה - לחזוק מתורת רבותינו נשיאנו. עבודה, תפילה - באמירת 'לחיים' כאשר מברכים איש את רעהו. גמ"ח - לתת לצדקה, ולעודד איש את רעהו (סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166. התוועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 8).
(35 סה"ש תנש"א עמ' 191.

הראשון בפטרבורג בשנת תקנ"ט¹⁹.
מאחלים בלשון יחיד: "גוט יום טוב - לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתב ותחתם"²⁰.
י"ט בכסלו נקרא עלידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ "חג החגים"²¹.
י"ט בכסלו הוא 'מתן תורה' דפנימיות התורה²². כיוון שי"ט בכסלו הוא 'ראש השנה לחסידות', ניתן עדיין להשלים בו כל מה שחסר עד אז²³.
יום ההילולא: יום זה הוא יום ההסתלקות הילולא של אדמו"ר רבי דובער, הרב המגיד ממזריטש נבג"מ זיע"א (בשנת תקל"ג, ומנוחתו כבוד בעיר אניפוליה)²⁴.
התוועדות²⁵:

(19 פרשת היום ב'ספר התולדות - אדמו"ר הזקן, כרך ג, תשמ"ו. מסמכים מקוריים בקובץ 'כרם חב"י', גיליון 4, תשנ"ב, ובהרחבה בספר 'המאסר הראשון' להרב יהושע מונדשיין, ירושלים תשע"ב.
(20 כמו בר"ה (ס' המנהגים עמ' 56) - התוועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 4. הברכה - לוח ה'היום יום' דהיום.
בסה"ש תש"ב עמ' 19 נמסר, שמנהג חסידי אדה"ז היה לומר 'גוט יו"ט' לפני ואחרי מעריב, ובמשך כל המעל"ע די"ט בכסלו כשחסידי נפגשים.
(21 אג"ק שלו ח"ז עמ' ל. הקדמת היום יום'. נתבאר בלקו"ש ח"ה עמ' 436, חכ"ה עמ' 385.
(22 ספר השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 483, ועיי"ש שגילוי למעלה מגילוי פנימיות התורה לע"ל.
(23 לקוטי שיחות ח"ב עמ' 468.
(24 תולדותיו בס' 'רבי דובער - הרב המגיד ממעזריטש', הוצאת קה"ת, תשל"ה.
(25 בליובאוויטש היו עורכים סעודה (ראה אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ד עמ' עג. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' סט), וכן בבתי כנסת חב"ד בכל מקום (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה עמ' תמג) ובה אכלו 'שווארצע קאשע' (הנקראת בטעות באה"ק כיום 'כוסמת' קלוייה. מקובל להסביר שהוא זכר למאכל אדה"ז בהיותו במאסר, כמאכל זול שהיו מאכילים אסירים. אבל בסה"ש תרח"ץ ס"ע 250 נאמר שהוא מאכל מועדף בליטא. וע"ע) ובבישול והכנת ה'קאשע' ראו זכות מיוחדת.
בדורנו נערכת התוועדות י"ט כסלו ברוב עם - הדרת מלך' ללא סעודה, וכהוראה לועד כפר חב"ד (אג"ק חט"ז עמ' קז): "במ"ש בהנוגע להסעודה, בכלל ראוי שבעיקר יהיה מיני מזונות, אלא שכיות ממניין יטלו ידיהם לסעודה כדי שיוכלו לברך ברכת המזון בעשרה, משא"כ האורחים שלא תמיד נשארים... לברהמ"ז... נוסף על הקושי בנט"י כדבע"י, ולמעשה אף הרבי לא היה נוטל ידיו: "משנת תש"א ואילך, בכל שנה ביום י"ט כסלו הכינו גבאי ביהכ"נ סעודה לכבוד יו"ט ואח"כ עלו (מי שזכה להיכנס) להתוועדות כ"ק

הפנאי בי"ט כסלו, הנהיגו בליובאוויטש חלוקת הש"ס בכ"ד טבת – יום ההילולא של רבינו הזקן, ומשנת תשי"ג שוב נקבע המנהג דחלוקת הש"ס [עלידי הרבי] – לי"ט כסלו⁴⁵.
כשהיה כ"ק אדמו"ר מהורש"ב בזמן חלוקת הש"ס בחו"ל, היה מודיע במברק איזו מסכת הוא לוקח⁴⁶.

בחלוקת הש"ס יש כמה עניינים⁴⁷:
(א) תלמוד תורה של המסכתא אשר לקח לחלקו.
(ב) לימוד המסכתא בתור חלק מלימוד כל הש"ס.
(ג) כאילו לומד (בשותפות) את כל הש"ס כולו. (ד) נחשב כלימוד בעשרה ויותר. (ה) מקנה ומזכה לכל אחד ואחד מהמשתתפים חלק בלימודו.
"בטח ידביקו בכותלי בית הכנסת רשימת המשתתפים בחלוקת הש"ס, ויהיה לחיזוק ולזיכרון טוב בהיכל ה', והוא מנהג ליובאוויטש"⁴⁸.
ואותם הנמצאים במקום אשר, מאיזו סיבה שתהיה, הוא "קטן מהכיל" לחלק כל הש"ס – מצטרפים לחלוקת הש"ס הנעשית בבית מדרשו של הרבי ע"י "מחנה ישראל"⁴⁹.

שיעורי תורה: "לשאלתו מה ילמוד בהמעת לעת דיום הבהיר... י"ט כסלו... מובן שהלימוד צריך להיות בתורתו של בעל השמחה והגאולה, זאת אומרת, תורת חסידות חב"ד, אם בספריו (כמו ספר התניא, תורה אור ולקוטי תורה) או (ביחד עם הביאורים שנתוספו) במאמרים ושיחות של רבותינו נשיאינו"⁵⁰.

בסיום התוועדות י"ט כסלו תשי"ב, קודם ברכת המזון, ציווה הרבי להכריז "שמי שלא סיים עדיין את התניא... יסיימו. ולבסוף הוסיף, שלאודוקא כעת, אך שלא יפסיקו בין 'חתן תורה' ל'חתן בראשית'"⁵¹.

(45) סה"ש שם עמ' 492. ובמקור: 'תורת מנחם – התוועדות' תשי"ג ח"א (ז) עמ' 216.
(46) ס' ליובאוויטש וחייליה עמ' 45.
(47) מכתב בסה"ש שם עמ' 497.
(48) מכתב בסה"ש תשנ"ב עמ' 496. 'בית חיינו', גיליון 117 עמ' 29.
(49) ספר המנהגים שם.
(50) אג"ק ח"כ עמ' סא.

(51) תורת מנחם כרך ד, עמ' 200. וכנראה הפירוש, שמיד אחר שיסיימו, גם יתחילו מחדש [ולכאורה גם בזמן המקורי של הסיום, ח"י כסלו, שייך להתחיל, אף שטרם הגיע זמנו – כמו בשמח"ת

לסייע גם בממונו למוסדות רבותינו נשיאינו³⁶, ולצאת ב'קריאה לכל אחב"י שליט"א אשר ליבם ער לקול ילד בוכה' – לפעולות נמרצות בהפצת התורה בכלל והפצת מעיינות החסידות³⁷ בפרט, הלימוד והמעשה גם יחד, ומתוך התלהבות חיות ואור"³⁸.

חלוקת הש"ס:

עצם עניין חלוקת הש"ס הוא מנהג קדום בישראל, ובלשון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע³⁹: "המנהג הקדום בתפוצות ישראל לגמור כל הש"ס בכל שנה ושנה בכל עיר ועיר, ובמקום שאפשר – בכל בית כנסת ובית מדרש עלידי חלוקת המסכתות". וידועה השתדלות כ"ק אדמו"ר הזקן בזה, וזה לשונו⁴⁰: "לגמור כל הש"ס⁴¹ בכל שנה ושנה ובכל עיר ועיר לחלק המסכתות על פי הגורל או ברצון, ועיר שיש בה מנינים הרבה – יגמרו בכל מניין ומניין, ואם איזה מניין קטן מהכיל – יצרפו אליהם אנשים מאיזה מניין גדול, בכל ישונה, חוק ולא יעבור".

כל אחד ישתתף בזה עלידי לקיחת מסכת אחת. ומה טוב, באם הדבר ביכולתו, לקחת שתי מסכתות או יותר⁴². כדאי וראוי שהתחייבות על לימוד המסכת תבוא בכתב, וליתן הכתב בידי אחר, שהרי רואים שזה פועל תוספת כוח וזירוז גם אם יהיו קשיים בדבר, בידוע שיכולים לשאול ולברר אצלו האם אמנם קיים את הבטחתו⁴³.
אדמו"ר המהר"ש כותב: "ולכל הפחות צריך כל אחד ללמוד מסכת גמרא בשנה"⁴⁴.

על פי זה נהגו מאז לסדר חלוקת הש"ס ביום חג הגאולה י"ט כסלו. משנת תרס"ג ואילך, מפני אפס

(36) אג"ק אדמו"ר מהרי"צ ח"א עמ' תקנג. ח"ב עמ' תעד.

(37) חוצה – החל מה'חוצה' שבנפשו, היינו שלימוד החסידות, בחינת ה'יחידה' שבתורה שקשורה עם ה'יחידה' שבנפש, חודר בכל מציאותו וכוחות נפש (שיחת ש"פ וישלח תש"נ).

(38) אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"ב עמ' שע.

(39) אג"ק שלו ח"י עמ' סא-סב.

(40) אגה"ק ד"ה 'הוכח תוכיח', שבסו"ס התניא.

(41) נוהגין לחלק "כל הש"ס כולו" גם המסכתות שאין בהן גמרא (כמו זרעים וטהרות), וגם תמיד ומידות (אף שאינן אלא סיפור דברים) – סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 487 הערה 114.

(42) שם עמ' 491.

(43) שם עמ' 490.

(44) היום יום י"ח אדר"ב; ובענייננו, סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 499.

שחרית: בעבר, כשעדיין לא התפשט המנהג לטבול במקווה בכל יום, היה י"ט כסלו מהימים שבהם הקפידו לטבול: "חסידים נוהגים לטבול לפני תפילת שחרית די"ט כסלו, כמנהג המקובל מחסידים הראשונים בשם מורנו הבעש"ט, שבערב שבת ובערב יום־טוב, כמו גם בשבת ויום־טוב שחרית טובלים במקווה"⁵³.
אין אומרים תחנון!

ביום י"ט בכסלו מתחילים ללמוד שוב שיעורי לימוד התניא (והפעם – לשנה מעוברת), מתחילת הספר, כפי שנחלקו לימי השנה על ידי כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע.

תחילת הלימוד היום צריכה להיות בעניינים שהזמן־גרמא, ולכל לראש ב'לשון הרב' שבתחילת לוח 'היום יום' (במעלת יום י"ט בכסלו. ואפשר למצוא בו שייכות לכל יום, גם כשאין הקביעות מתאימה, ובפרט כאשר יהיו 'מונחים בזה')⁵².

מאנ"ש נוהגים ללמדו כסדרו מידי יום ביומו (וידוע שהרבי הקפיד שיידעו אותו), בציבור או ביחידות, ולסיימו ולהתחילו מחדש היום. (53) סה"ש תש"ב עמ' 19. הובא בספר־המנהגים.

שמתחילים לקרוא 'בראשית'.

(52) שיחת ליל י"ט בכסלו תשמ"ט ס"ב ('תורת־מנחם – התוועדויות' ח"ב עמ' 4), ועיי"ש במעלת לוח זה בכלל. ואכן רבים

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש